

Tal öfwer Swea-rikes jubel-fest den 7 martii 1793 af Berent Munthe ..

Munthe, Berent,

1700-1829 81 CBr. 1793

National Library
of Sweden

1793
Munthe, B.

Vitt. So.
Tijl.
(B)
1700 - 1829
1793

Sal
öfwer

Svea-Niles
JUBEL-FEST

den 7 Martii

1793

af

BERENT MUNTHE

Philos. Adjunkt och Rector Scholæ
i Malmoe.

Lund, 1793.

Tryckt hos Direct. CHRIST. FR. BERLING.

103
1711
Svaran är söndergången, och wi äre löse.

DAVID. Psal. 124: v. 7.

Zu. Magt, som med et ord har alt af intet banat,
Som obegriplig fäst Din Thron i ewigt ljus,
Som wid Din Fota-pall bygdt up Din Uras Hus
Och i Din kändedom till sällhet wägen banat!
Ditt Zion glädjen ser i Dina Wisdoms Råd.
Thet sjunger om Din Wärd, och tacksamt offer tänder.
Thet kungjör Dina Wärd, och står med sträckta händer
I undran af Ditt Djup, i kändsel af Din Måd.

Hur' dyrbart är thet lugn: hur' ljuf är then förening,
Som Sjålen tillflyckt gjer och hwiła i Ditt sköt!
När lyckans fågring sig lik waterns bubla bröt:
När wärldens hela ro blef ord förutan mening;
Stod thenna sällhet fast; och nöjet wärckligt war.
I Fron kom eldigt lif; Och Dygdens kraft bereddes.
I skymning Hoppet såg: hur' mårgeon-rådnan breddes,
Diss alt utweckladt blef, och dagen lyste klar.

Här har man fåter hjelp, då Höghet rått skall mätas.
Hon uppå thenna grund sit ädla wärde får.
Här stadgas ryckters helgd, då thet odddligt går.
Här hämta Storwärdet pris; och rena Lagrar slätas.
Här allstras digert mod. Och Hjelten står helt kall
Ther högden farlig blir, då storm och åskan braka.
Och om en iling kjör, som honom får nedskaka;
Han dock then samme är: Han segrar i sitt fall.

Här hinner man en skatt af ächte hals förwärfwa.
 Rätt mången intet har i allt sit öfwerflöd.
 Han suckar wid sin lust: han mattas af sit stöd:
 Han stundom ängslas mer än the, som armod ärfwa.
 Här har man alltid nog och glädje utan fel.
 En JOB utplundrad satt: Han såg sit hus nedrämma.
 Men wäldets raseri dock måtte mycket lämna.
 Och JOB war wäldigt rik; ty GUD blef sjelf hans del.

Tu alla Härars GUD! hur' salig är Din Lära?
 Tu en affälling såg, som redan blifwit slaf.
 Tu Sjelf till mötes gick: Tu löste banden af.
 Hans arf blef återstådt: och han togs up med ära.
 En jord, som stenig war, ther endast ogräs grodt,
 Will Tu Sjelf odla up, at then rätt fructt skall gifwa.
 Thet bröstet kan för frid och lydnad hemwist blifwa,
 I hwilket idel qual och stråfhet förut bodt.

Förnuftets quafda ljus sin stråle återvinner.
 Thet stannar wid sin gräns och Himmels borgen har
 För sanning utaf allt, hwad outgrundligt war.
 Thet ögat lysas up, sin wärma hjertat finner.
 Man smakar och man ser: hur' ljuslig Herren är.
 I fromhet och i rätt sin wäpning lifwet äger.
 Och när thet ändtlig ned i tidens brytning wäger,
 När thet sin säkra högd och ewig krona bär.

Et acktsamt Sinne wäg i thenna klarhet söker.
 Thet känner Nådens kraft och egen wannagt ser.
 Thet, som af djerfhet styrs, ät alt föracktiligt ler,
 Och mellan matta bles wid irrgång nöden öker.
 Thet ena blygsamt leds; ty thet så tydligt wet:
 At månen gagnlös är, om solen intet lyser.
 Thet andra sjelfsjärt förs och tom inbillning lyser:
 At här ej fordras mer än egen fintlighet.

När swalans winge lågt wid jorden saktia swäfwar,
Hon wid en regn-skur snart inunder taket far.
Thet förra lika så sitt skydd, sin bärgning har.
Thet andra wärmlöst blir, när thet i luften sträfwar.
Thet ena städse jämnt, likt fjällans ådra går,
Som renas af then sand, i hwilken hon framtränger.
Thet andra wägen likt, will fram ther klippan stänger,
Och wid en yfwiig fart sjelf krosas ther thet står.

Thet förra tryggt sin sorg på Ewig Allmagt häfwer.
Tag thenna trösten bort; hwad blir er men skjolif?
Thet andra har sin Gud i lösa tidsfördrif;
Och lustan tygeifri en hemlig oro qwäfwer.
Then söka fristad har the wärsta bojer smidt.
Thet enas enfald kan afsingen ting befara.
Thet andra wägar alt och måste witne wara:
At then minst warit fri, som aldrumäst tänckt fritt.

Nej — — at rätt wara fri, thet är at Himlen tyda!
På en så helgad grund bör frihet wara bygd.
Är hon från tydnad skild; så är hon utan dygd.
Ho skall då wisa wäg? Och ho skall målet tyda?
Hon kan ej känna twång i wishets lena band.
Hon utom thesa snart at egen ofärd hastar;
Och bildar af then ström, som yra hwirflar kastar,
Et skepp, som rodrer mist, en glas i barnets hand.

Lycksaligt är thet Folck, som Herren Sjelf råcks leda,
Ther Himla-Sanning får sin rena klarhet se!
Wårt frälsta Fosterland kan högsta rönet se:
Hur' Mildhet saligt gaf, hur' Magten kunde freda.
När wäldet swärdet hwäfst, när uskan gilder knöt:
När afarunds vinden flög och wille ljuset släcka;
Steg Iusens Fader fram. Han sägs sin arm uträcka,
Som näpsie wädrens hot och mörkrets anslag bröt.

Ewig

Swåhundrað, år nu gådt. Och ljuset oförde brinner?
Tu ofattbara skänck! Allt allt på dig beror!
Wi fire thenna dag! En dag så fall, som stor!
En dag af lofwet fölgd! En dag, som dyrt påminner:
Hur' Zielpen war tilreds, när faran tryckte måst.
Hwad högre lust för Them, som af all godhet stöddes:
Hwad högre pligt för Them, som uri ljuset föddes,
In offrets rena eld, wid Sweas Jubel-Fest?

Then, som war ewig född, tog sif på jorden boning,
I egen ofkuld kjänd Han Himlens wrede bar.
Hans rike såg ej gräns; men kronan törne war.
Hans rusning blef et korf. Hans löfen war: Görskoning!
Han kläddes uti blod. När Han sit öga stöt,
Blef solen aldels blek; stenhårda berget bräcktes.
Med Honom döden föll. Med Honom lifwet wäcktes.
Och i sit seger, tog Han skyn igenombröt.

Hwad Han med eget qwal så ömt ur nöden ryckte
Nu skulle lyckligt bli till räddnings känslan fördt.
Han först utskände them, som Honom sifwe hördt.
Han läro-reglor oaf. Han sif insegl tryckte.
Och uti alla land gick thetas rena ljud.
Thens öra öpnadt blef, som förut slumrig tvekat,
Och then söng Himlens lof, som Himlens rätt förnekat,
Allt wisar ut et wärck af En Dändlig GUD.

Hur'

Hur' blef ej wägen tung? Hwad skulle här ej tillas;
Eä asgrunds Försten re'n upbädat all sin wakt,
Som gifwit första ton at Christendoms förakt?
Man tecknar lifwets tröst, men ser sjelf döden målas.
Man fallar i Ehens namn, som freden återställt;
Men freden trampad blir, och agget grusligt särar.
Wid strödda törnet går en ström af blod och tårar.
Och fasans egen bild bortskymmer thetta sålt.

Af bälet lågor slå och mellan wädren buckta.
Eher stormar fram en hop, som log at mord och rån.
Eher häls et färgadt swärd. Eher hwäfer bilans dån.
Här imar ut then jord, som bräcktä ädror suckta.
In småleks grofwa skral med jämren blandad går.
In hörs en mängd af sten uti sin hwälfning hwina.
En släpar tjädjan tungt; och handen börjar twina.
En gråter andras nöd, och egen bane fär.

Tyrannens fega syn förmår ej Sanning lida.
Hon talar för en rätt, som ewigt fäste fädt.
Hon blottar wäldets grund, som ståds i swichtning stådt.
Med häpnad i sit bröst och dundret wid sin sida
Hög hwar en wiltsint fram, at mota hennes lopp.
Försköket frucktlost blef. En menflighet förskräcktes.
Men Andans hela tröst och rena nit utsträcktes.
När sacklan skakad blir; gå högre gnistor opp.

Ehen wind, som hotar måst och rycker ekens grenar;
Skall endast witsord gje; at roten säkere höll.
På tidens brandta ström en ära-samling föll.
Man ännu ser: hur slit och trohet sig förenar:
Hur' then, som slickas ut, sit wärf så warsamt för;
Och inga sneda sjäat hans dyra stig ofstjåra.
Ach trogne Herde! Du, som rätt lärdt staswen bära!
Wid bördan är Du säll och andras glädje gjör!

Ehen

Then dagen inne war, som syntes trygghet båda.
 The tryckte hade sedt på tio stormar slut.
 Tyrannens bistra hämd nu ändtlig rasat ut.
 Men midt i lugnets famn upkommer största wåda.
 Ther wäpnar sig en hand, som blir ej mindre hård.
 Och then will quäfwä ned hwad Tigren nödgars lämna.
 Förkräckeliga dom — — Skall jag then handen nämna?
 Just en, som skickad war at ha om Låran wärd.

En Flod uprinner täckt och jämna wägen tager.
 Han widgas i sin gång: han är Cristallen lif.
 Han lysar längre bort. Men här war gräsd en wif,
 Som honom ut sin ledd i tyungen omwäg drager.
 En grundning blifwer gjord utaf et upståndt dy.
 När ödlan krafsar fram och grode skocken tumlar;
 Rörs thetta ständigt up, och hela watnet grumlar;
 Och then, som swalka sökt, går härifrån med bry.

Tu Ömhet, Menskjors pris, titt öga måtte rinna,
 Då tu förwånad stod och olycks fältet såg:
 Hur' i en ryllig mängd förtryckets redskap låg!
 Nu skåde-platsen byts. Här skall tu flera finna.
 En tofla reses up, som swartnar mer och mer.
 Wid snygga Biets bo en otäck Spindel wäfwer.
 Och then, som hågna skall, self stänglet undergräfwer.
 Allt mellan gröfsta ducht snart wändes up och ner.

Bort bland the strödda berg, ther Tiberns brädd sig Eröcker,
 Står än en äldrig Stad, som Nilen lagar skref,
 Så länge Nedtighet och Dygd i acktning blef.
 I thekas rätta helgd et Folk sin styrcka öker.
 När thenne muren föll, blef trälens wåning bygd.
 Här kommo the ifrån, som Judars hem förstörde.
 Här drogs en wall af them, som Christna namnet förde,
 Men skuro wägen af för Christendom och Dygd.

Thet blef en hufwudsak, at högsta wälde taga 1).

b

Man

- 1) Påfwen gaf sig ut för CHRISTI Ståthållare. Bonifacius VIII raitonerar oförlifneligen. Han säger, at Församlingen har i sit wäld et andeligt och et wärldsligt swärd. Ty då Apostlarnes sade: Här, neml. i Församlingen, äro tu swärd; swarade Frälsaren icke at thet war förmycket, men at thet war nog. Then som nefar Petri rättighet öfwer wärldsliga swärdet, har oricktigt begrep om Frälsarens ord: Etic titt swärd i skidan. Thetta utför han vidare: *Subesse Romano Pontifici omnem humanam creaturam declaramus, dicimus, definimus & pronunciamus omnino esse de salutis necessitate. — Uterque ergo est in potestate ecclesie spiritalis scilicet gladius & materialis. Sed is quidem pro ecclesia, ille vero ab ecclesia exercendus. Ille Sacerdotis, is manu Regum & militum, sed ad numerum & patientiam Sacerdotis. — Ergo si deviat terrena potestas, judicabitur a potestate spiritali; sed si deviat spiritalis minor, a suo superiori; si vero suprema, a solo Deo, non ab homine poterit judicari. — Quicumque igitur huic potestati a Deo sic ordinata resistit, Dei ordinationi resistit, nisi duo, sicut Manichæus, fingat esse principia, quod falsum & hereticum judicamus. Quia, testante Mose, non in principiis, sed in principio cælum Deus creavit & terram. Un. Sanct. Extrav. Com. de Majorit. & obed. Jag kommer ihog hwad Boileau säger på et ställe: *Faut-il d'un foz parfait montrer l'original?* — Skamlösheten gick så långt, at Anton Puccius i et tal till Leo X yttrade sig således: *In te uno vero atque legitimo Dei & Christi vicario propheticum illud debuit rursus impleri: adorabunt eum omnes Reges terræ omnesque gentes servient ei, non ignari Christiani Principes, omnem tibi uni in cælo & in terra traditam a Domino potestatem.* Act. Conc. Later. Sess. 9. p. 1763 apud Harduin — När Cælestinus III krönte Kejsar Henric VI, och Kejsaren låg wid thes fötter; sparckade han kronan af hans hufwud, at wisa thet han ägde magt at gifwa och återtaga kronor. Bayle Dict. Hist. & Crit. T. II. p. 722. — Kejsar Lotharius började frig med sina Bröder, och wille hafwa Kejsaredömet sådant, som thet warit i Fadrens tid. Prelaterne wid mötet i Achen år 843, förklarade then förre alla Franska länder förlustig, och updrogo them at the senare, då Präses yttrade thesa ord: *Recevés le Royaume par l'autorité de Dieu & gouvernés-le selon sa divine volonté Nous vous en averrissions, nous vous y exhortons, nous vous le commandons.* Hist. de France par le P. G. Daniel T. II. p. 566. — Wördnaden war så stor at Konung*

Man förde hopen fram med stor förögat hängdt 2).
 Thet fria samwet låg med värsta bomar stängdt.
 Här spardes ingen konst, at Wärdslig Magt förswaga 3).
 Och

Christian I i Danemark, som 1474 reste till Rom, kyste wärckeligen Påfwens töfflor. Kejsar Fredrich III kyste Påfwens fötter 1468, höll i stegbyggen och ledde hästen. Om lika underdånighetens prof af Kejsar Carl V berättar Henr. Cornel. Agrippa och tillägger, at then milde Fadren wille thet knapt tillåta sägandes, at thenne tilgifwenhet wore honom likwål ganska angenäm, icke för egen skull, utan thens, hvars Vicarius han war. De Dupl. Coronat. Caesar. p. 1132. 1138. — Ther woro dock the, som satte sig wida öfwer alla Påfwiska infall. Så Bonifacius VIII skref till R. Philippus Pulcher i Frankrike: *Scire te volumus, quod in spiritualibus & in temporalibus nobis subes: — Aliud credentes hereticos reputamus; si uarade then sednare: Sciat maxima tua fuitas, nos in temporalibus alicui non subesse: — Secus autem credentes fauos & dementes reputamus.* Konungen höll hårpå et möte i Paris, förklarade Påfwen för fjättare och citerade honom, stäckandes Nogaret med en tropp till hans afhämtande. Then helige Fadren togs i arrest; och såges at han sunnit Nogaret ganska hårdhänd. Morn. Myst. iniqu. p. 947, 950. Han kom likwål undan genom folkets tillopp; men dog fort therefter. K. Walde-
 mar III i Danemark skref till Gregorius XI helt laconiskt: *Waldenarius Rex Pontifici Romano salutem! Naturam habemus a Deo, regnum ab incolis, diuicias a Parentibus, fidem a tuis Prædecessoribus; quam, si nobis non faues, per præsentem remittimus. Vale!*
 Hyttfeldt Dan. Rik. Krön p. 549

- 2) Then heliga Skrifts läsning blef lekman aldeles förbuden, at thet skulle dölas: huru the upfunne Låro-satser häremot stridde. Om inwärtens Gudstjensten wisade man sig mindre angelägen. Then utwärtens bestod i en hop öfwerdrifna ceremonier och i grimacer. Man gjorde stundom löbeligaste stadgar för ex.: Canonici, som försummade indelte bönestunderne, skulle straffas dermed, at the icke singo åta ost (in carentia casei). The, som försågo sig häruti andra gången, singo hwarcken åta ost eller smör (in carentia casei & butyri) Utom flera orimligheter. Här om kan ses Pontoppidans Annal. Eccl. Dan. T. I. p. 753.
- 3) Härpå shtade ofelbart förstöget, som på Urban II ifriga föreställning enhälligt och med all enthouzialisne besöds wid mödet i Clermont år 1092, för at taga ifrån Saracenerne Canaans land.

Och under andachts larf sitt illgrep ondskan dref.
 Ut undergiftwenhet theß mer sig måtte öka,
 Begynte Skärselds hot 4) och dum bannlysning 5) spöka.

b 2

Ut

Folcket skulle genom förströelser hindras at bli väckt och tänkande. Om fälttoget lyckats, hade Roms oracle blifwit äfwen tillbedit i Orienten. Af anstalterne sägs likwäl, at ingen ting skulle uträttas. Pufendorf anmärker, at thet war omöjligt bibehålla hwad man intagit i Canaans land, så man ej förut bemäktigat sig Egypten. Hist. Univ. L. I. c. 4. När ingen ting uträttades wänn åtwinstone hans helighet thet, at landen blefwo utbligtade och Konungarne således ur stånd at ståcka hans wälde. Utstillige Konungar anförde sjelfwe sina troppar. The, som foro åstad i thenna krigstjenst, sydde kors på kläderna. Alle singo af Wäfwen syndernas förlåtelse och försäkran om Paradiset. The skulle nu mera icke stå NB. sub foro civili, utan sub foro ecclesiastico. Ingen war förbunden betala sin skuld förr än han kom tilbaka. Och räntan borde under thenna tid förswinna. The, som hade ägendom i förlåning, ägde frihet pantsätta then, utom ägarens wetenckap och bifall. Schwren hade tagit qwinnor och barn, at the äfwen beslutit Saracenernas undergång, och i ansenligt antal drogo åstad. Millioner menniskjor blefwo slakt offer, som till stor del stupade innan the hunno till Constantinopel. Munderande hwart the foro fram blefwo the ihjälslagne, under wägen, af landens inwånare. Om thetta fälttog kan ses Du Cange Glossar. T. II. — Förbudet mot Prästernas Giftermål stärckte och Hierarchien på betydligt sätt emot wärldsliga Magten, at förtiga flera andra anstalter.

- 4) Härigenom afswingades otastliga skäncker; och själa-måsan gjordes omgångelig. Ju trägnare then hölls, ju snarare skulle förlöfningen blifwa. Albericus Trium Fontium Monachus förtäljer: huru en Eremit, wid sin wändring från Orienten hem till Sicilien, hörde ur et hol under jorden, djefarne högeligen beklaga sig öfwer the många Sjal-måsor, och at the nu icke fingo så många Själur som förr. På slika upptäckter war ömnhoghet; och sagor om, uppenbarellser och underwärc sammansticades then tiden i hwarje wå. Eremiten war ej sen med sin berättelse; hwilcken hade then goda wärckan, at icke allentast Sjal-måsorne med ökad slit fortfattes, utan och en årlig fest påböds d. 2 Nov. under namn af Alla Själars dag, på hwilken allmän Sjal-ringning anställdes. — I Lunds Domkyrka war knapt någon minut af dagen, så ej Sjal-måsor höllos: äfwen om nätterna.
- 5) Then förste Konung, som blifwit med hela riket bannlyst, war

At Himsens egen Hår man ock befallning skref 6).

Hos

Robert i Frankrike år 993, och thet emedan han wille gifta sig med en Prinsessa, som war hans Cousine, till hwilcken han warit sadder. Sådana giftermål räknades bland förbudna. Hår ansågs både en cognatio naturalis och spiritualis. Alle öfswergoswo Konungen, utom twenne drängar; hwilcke woro så försträckte at the aldrig wågade äta af then mat, han lämnade på bordet, utan goswo then åt hundarne — Danemark war 17 år i bann, under Christoffers och Eric Glippings regering, och 5 år i Eric Menveds tid. Wid förkunnandet af et interdict, hwilcket skedde i Kyrckan och förnyades hwar Söndags mårgon, wore ljus på altaret upptände, och ringdes med Klockorne, at folcket skulle flocka sig samman. Prästerne togo ljusen i händerne, under thet kungsjöressen skedde. Sluteliga innehålllet war: at om the bannlyste icke wille lyda m. m.; skulle thesas Sjålar luckta lika så illa i helswete, som ljusen; hwilcke i thet samma slängdes i golswet. Orden wore these: *Sic foveant anima eorum in inferno.* — Wid mötet i Limoges 1031 beslöts, at under bannlysningen fick ingen gifta sig. Ingen fick begrafsas, utan Clercker, Barn under 2 år, främmande och tiggare. Alle Kyrckor borde tillslutas. Kl. 9 f. m. skulle klämtas med klockorna, så folcket skulle falla ned och gjöra böñ. Ingen fick lof at raka skägget eller klippa sit hår. Ingen fick äta kött eller annan mat, än then, som war tillåten i Lång-fastan, med mera, som Conc. Lindovicens. beslut innehåller. Thetta alt angick likwål icke alla bannlysningar. Thet ankom, säger Conc. Rådet Lagerbring, aldeles på den bannlysfandes wälbehag, huru denna oförmeliga aga borde wärckställas. I allmänhet uphörde aldeles allmänna Gudstjensten, och Sacramenternes bruk utom döpsellen. Ingen wigjel, ingen smörjelse på sotsången eller oling, som det då kallades, ingen Christelig begrafsning war tillåten. Sw. R. Hist. T. III. p. 622. Sådant kunde snart wäcka upror bland folcket. Konungarne måtte förödmjuka sig under then förwillande magten. Eric Menved nödgades affärda en böne skrift till Rom, thet han bland annat nyttjade thesa ord: *Loquere Domine, & audiet servus tuus!* Och bannlysningen förwandlades i penninge böter. Så gruswelig medfart blygdes man ej gifwa namn af systemål till wål och förbättring. Thetta gick ut på hwad Fransöske Poeten sade: *Et c'est avec respect enfoncer le poignard.* — Med then, som war bannlyst, war alt umgänge förbudet. I et bref af Capitlet i Lind-

Hos them, som lärde först, war CHRISTI Sachtmodis Andä-
 För andras räddning skull blef egna lugnet glömdt.

Men these bödo stält. Och intet war them ömt,
 Om ej et listigt fund, som skulle allt bortblanda.

The förras affikt blef, at skaffa Själars ro,
 At efterdomen gje, uplysa och förbättra:

Men thesas högsta lust at skräma och förlätra,
 Och genast bränna then, som them ej kunde tro.

The förste Herdars prackt och wärn bestod i bönen.

Men these ryckte fram med pansar, hjelm och swärd 7).

The låto fären fly och walde härnadsfärd.

The förras hela hopp war stält at Himla-lönen.

b 3

Gudt

Kjöping 1374 heter thet: Wi förbjudom allom Christnom man-
 nom högom och lagom, at the intet umgänge med them hafwa,
 så framt, om the wilja eigh i samma banneno wara. — Konung
 Magnus Ericson i Sverige blef excommunicerad, enligt Inocen-
 tii VI bulla af år 1361. Man har likwäl icke anledning tro, at
 hela riket då kommit under interdict. Han har sunnit sig lika sä-
 wäl här wid, som K. Albrecht, om hwilken Nint-Krönikan säger:
 — — Ty kom han i Pauen's ban, Alsenkte stötte thet han —
 Sten Srure then yngre måtte ock försöka Påstvens dundrande hot.
 Men så gruswelig, som hans bannlysning syntes, så litet achtades
 den i riket; ty Prästerne öswade med lika andacht sin Gudstjenst
 och Seuren wärde sig lika tappert mot sin skende. Gustaf I Hist. af
 Biskop Celsius T. I. p. 42. — Konung Philippus Pulcher blef
 under sin dispute med Bonifacius VIII satt i bann, jemte hela
 Franska riket. Hwad affeende han gjorde härpå inhämtas af thet
 som ofwanföre är omtaladt.

- 6) I en bulla antyde Clemens VI Änglarna, at hämta ur Skärsel-
 den och föra in i Paradiset thesas själar, hwilcka asfedo under
 wägen till Rom Jubel året. *Mandamus Angelis & Archangelis &c.*
- 7) År 1134 hölls et blodigt fältslag wid Fotewig i Hammars
 Sochn icke långt från Malmoe mellan K. Nils i Danmark och
 Eric Emund, som hade Skåningarna på sin sida. Anledning-
 gen war thet mord, Magnus, Son af Nils, hade begärd på K.
 Eric Ejegods Son, Knut, the Obotriters Konung, Broder till
 Eric Emund. Här word många så af Biskopar, som andre Prä-
 ster, äfwen Archi-Biskopen Aleer i Lund. På platsen blefwo

Godt samvret följe blef och mötet blodig död.
 The andras åtra brann at jordisk wiast utpräsa,
 Och bilan sjelfwe grymt mot egna Bröder hwäsa 8).
 The förre ledo alt: och these gjorde nöd.

The förre hade rönt hwad the ock lärde andra:
 At rening endast wanns wid Nada-stolens fot.
 Men these funno up för hjertat ohörd bot,
 Som war et redbart mynt 9), ell' wisa mil-tahl wandra 10).
 The

5 Biskopar och sextio andre Präster. Hvitfeldt p. 97. — Biskopen af Beauvais ryckte emot K. Richard Lejonhjerter i Engeland. Konungen tog honom fången, sticade hans harnest till Påfwen och skref tillika: Selige Jader, se till, om thetta är tin Sons fjortel!

8) Hårom witna nogsamf Spansta inquisitionen, fördsjelferne i Nederländerna och Engeland, Parisiska Bröslöpet, Slaghöks gifna råd at Christian II, wid Stockholms blod-bad, m. m — I then bekanta Conseil des troubles, som af andre kallades Conseil de sang, hwilken Hertigen af Alba inrättade, giswo i synnerhet twenne Ledamöter bewis, huru långt man bragt Enthousiasmen, och hwad rättwisa the anlagade hade at wänta. Then ene sof beständigt under ransakningen. När han wäcktes för at säga sin mening, gned han ögonen, och ropte ångn helt sömnig: *ad paribulum, ad paribulum!* Aubery Mem. pour serv. à Philt. de Hollande p. 29. Then andre, barbar både i hjerta och latin, voterade så: *Heretici fraxerunt templa, boni nihil faxerunt contra. Ergo omnes debent paribulare.*

9) Tetzal för omfring i Tyssland med aflats fram och hade utförlig instruction; hwars 25:te punct utsatte, hwad man efter stånd och förmögenhet skulle för aflats-brefwet betala. Thet war thenne Lurendrågare, som Luther höll alfwarfamf efter. Arcimboldus gjorde marknad i Swerige. Tilförne hade Marinus de Fegreno ther utpränglat samma slags contrebanded-wahror. I Pontoppidans annal. Ecel. T. II. p. 756, finnes et sådant aflats-bref, i hwilket bland annat these ord förefomma: *Abfolvo te ab omnibus censuris ecclesiasticis. — Deinde ab omnibus peccatis, delictis & excessibus tuis, hactenus a te commissis, quantumcunque enormibus — faciendo te participem omnium bonorum spiritualium. — Et restituo te puritati & innocentia, in qua eras quando baptizatus fuisti. En gros impertinence.*

The förras Gudstjenst har i sådan skjepnad gädd,
 At alting tydligt blef. Men här et språk man hörde,
 Som så bland hopen kändt 11), och then, som ordet förde,
 Med all sin wackra drill sjelt stundom ej förstådt 12).

Elif

— — Quantum mortalia pectora cæcæ
 Noctis habent!

När Tetzl war i Leipzig och insamlat ansenliga penningar, berättas at en kom till honom, frågande: om han ägde gifwa afstat åfwen för then synd, man kunde hafwa i sinnat at begä. Han svarade ja, men at thetta kostade wida mer i uelöfen. Then andre prutade intet, utan betalte efter fordran, och bekom et formeligit bref i thenna wäg med namn och sigill under. Wid afstats-främmarens afresa war thenna i förwäg, tog ifrån honom alt hwad han skafwat ihop, och gaf honom tillika mycken stryk. Han gick bort med hans penningar rämmandes, at synden wore redan förlåten; ty thet war just then som utliquiderades, när han till nöjes betalte breswet. Prins Georg af Saxen blef i början förtretad at sådant håndt i hans land. Men så han fick höra sammanhanget af saken, lät han icke straffa honom. Händelsen har jag läst i Prof. Ekermans Disp. de Johanne Tetzelio, &c. Ups. 1761. — En wid namn Antonius de Roma reste omkring i Danmark i samma ärende. Han skrapade ihop 20000 gyllen. Och när han kom hem hängde han sig. Pontoppid. Annal. Eccl. T. II. p. 18.

10) Tillförne är anmärckt, at alle singo försäkran om syndernas förlåtelse, som gingo till Canaan. Thetta öfke antalet. En hop liderliga foglar stötte dageligen till; hwilckas wällust at röfwa nödwändig blef större, när Wäfwens liberalité gick så långt, at han lofwade them Paradiset för sit beswär. Platina säger om Bonifacius VIII: *Dava piena remission di turri i peccari a quegli, i quali haveffero viritate le chiefe de gli Apostoli.* &c. Vite de Pontef. p. 288. — Uchtenskap inom förbudna leder och Barnamord m. m. förionades genom en äcka till Rom — Åfwen gick thet så wida, at löften och eder, när thet föll obegwänt at hålla them, singo förbytas i något opus caritatis. Sådant omskapnings kraft fick Franske Konungen Johans Wichtfader af Clemens VI genom en bulla år 1351. Han ägde i anledning häraf befria Konungen från gjorde löften och förpligtelser emot thet at han byggde et kloster, o s. w.

11) När Olof och Laurentius Petri Phale kommo hem efter sin utländska resa; war theras Fader, en Emed i Örebro, afleden

Slik bländning hade ock medhunnit Norden söfwa.
 Then sadet hämta ljus, men säg en bister natt;
 Och för et fänigt of betalte drygta skatt 13).
 Thet blef tå Swerges lott, at olycks tyngden pröfwa.
 Tu gamla Frihets Bygd! när war Tu mindre frei?
 Ein Spira släktat bar; och Thronen ofta gungat,
 När hatet hämtat luft, och ofreds elden ljungat
 Från them, som närmast bordt för sänjan Dombud bli.

En

och ännu obegravden. En hop Munkar omgöfwo liket med
 måsa och säng; hwilcka af Sönerna bortwistes Modren kno-
 tade och bad med tårar them assista från slik ogudachtighet The
 frögade: om hon förstod hwad Munkarne sade. Nej, swarade
 hon; men tå jag hör them tala, ber jag, at the måtte af Gud
 bli bönhörde. Gust. I Hist. af Biskop Celsius T. I. p. 201.

12) I Konung Sven Estridsfons tid i Danmark skulle en wid namn
 Sven Norbagge förrätta måsan. Honom hade någre Canonici,
 för at fresta hans latin, spelt et sublt strek. I en bön af thetta
 innehåll: *Protegat Deus Regem, Famulum suum*, hade the ut-
 strukit första stafwelsen i ordet *Famulum*. Och Norbaggen måsåde:
Protegat Deus Regem malum suum. Saxo Hist. Dan. p. 209. —
 Archi-Biskopen Johannes Magnus i Swer. bekände sjelf, thet
 Prästerna woro thet så usle, at the icke kunde läsa latin innan,
 än mindre förstå then samana. Gust. I Hist. af Biskop Celsius,
 Företalet.

13) Ottrolige Summor drogos af alla riken ut till Rom. Utom
 andre inkomster upbars en årlig utskyd, kallad Peters-penning,
 åfwen Rom-skatt. Thenne började aldradrist i Engeland och
 infördes af Saxiske Konungarne Ine i Westsex 722 och Offe i
 Mercien, tå medlen insamlades genom Biskoparnes försorg,
 och et mynt sloges af rent silfwer så stort som et sex öre stycke,
 men något tunnare. På hwaris ena sida stod M. S. P. (Mone-
 ta Sancti Petri) på andra war orten utfatt, hwarest myntnin-
 gen skjedde. — En dryg afgift war ock för Archi-Biskopparnes
 Pallium, et hwitt ulfgarns band af 3 fingers bredd, som circel-
 wis hängde öfwer bröst och skuldror med en twärhand långa
 band-ändar af samma slag, nedhängande framföre och bakom,
 i hwilka woro tunna bly-plåtar fastsydde med swart silke. St.
 Agnetæ dag lades på altaret i St. Agnetæ Kloster twenne hwi-
 ta lamb, öfwer hwilcka måsan blef sjungen. The släptes sedan

En Sjöman står bestört, när hafwets fradgor vira
 Och skeppet kastas om emellan blinda stjär.
 Hans öga blir förtjust, då hamnen synes när,
 Och han från farans gny får in i lugnet styra.
 Et tungt, et dystert moln sig mot et annat drar.
 The wecklas om hwaran, at framföde solen stänga.
 Om då en strima får i hast sig genomränga;
 Uplifwar hon thes mer och dubbel täckhet har.

Okunnogheden sig och sina fructer bredde 14)
 Tills ondskan i sin högd sig hels åt fallet drog.
 Then skalk, som förr så glad af töcknet näring tog,
 Då öfwer Elbens kant en dag-rand sig nu tedde.

En

ut i bete, tills tiden kom at the skulle klippas. Theras heliga
 ull upblandades med annan; och häraf gjordes grannlåten.
 Ingen fick befatta sig med embetet, eller bära namnet, förrän
 han sådt thetta inhigne; i hwilket sådes wara plenitudo Ponti-
 ficialis officii. Thet skulle för hwar och en hämtas nytt ifrån
 Rom, och fick ej dageligen brukas, utan wid wisa tillfällen alle-
 nast. För Archi-Biskopen i Upsala kostade thet in emot 14000
 D:r E:mt. Och enligt Pontoppidans Annal. Eccl. T. II. p.
 404 har för et sådant som A. B. i Lund skulle hafwa, i Chri-
 stian II tid, blifwit betald en Summa af 7000 ducater. Wäl
 har man ock inlöst thetta för mindre. Men i alla fall kan än-
 dock sägas, at thenne ylle-band-fabrique betalste sig, och gaf
 en wacker procent, wida öfwer arbetslönnens och rudimateriens
 värde.

14) En tid war, då then, som kunde läsa wisa böner utan till,
 hölls för lärd, och then, som ägde någon lärdom, ansågs för
 Trollkarl. Gerbert, som blef Påfwe, med namn af Sylvester II,
 och dog år 1003, hade infördt the nu brukelige ziffror. (These
 hade wäl förut warit bekante, men kommit aldeles i glömska.)
 Hans utgifne Abacus blef hällen för swartkonst-bok och sjelf
 sådes han hafwa ingådt contract med hin onde. Thetta prat
 har ock förfdrt Platina, som i hans lefwernes beskrifning om
 honom säger: *Lasciavo il monasterio, seguird il diavolo, al quale
 si havea in tutto donato, andò per imparar le hune arti &c.* Vite
 de Pontef. p. 188. — Af Cælestinus i thes Hist. August. Con-
 fessionis och flera berättas, at Churförsten af Mayntz såg

En listig röst gick fram, som trotsat mordiskt agg.
 Allt blindwårck uptäckt blef, som Låran så förklädde.
 Hon i sin förra dragt och renhet ljust framträdde.
 Från sanning skildes skärd, och guidet från sit slagg 15).

J Sverge war en Kung, som wårldens undran blifwer,
 Then Förste GUSTAF, född at lösa tvenne band.
 Han frälsar ömt sit Folk ifrån en blodig hand.

Och hwad Han lyckligt frälsat, Han strax åt Herran gifwer.
 Men

en Bibel ligga på bordet under Riksdagen i Augsburg, och satte sig at läsa. Någon kom in och frågade, hwad thet war för en bok han läste; då han swarade, at han icke wiste thet, men kunde wäl finna, at thet warit en hjättare, som skrifwit thet samma. — En Muncck i Italien förmanade i sin predikan Hörarna, at noga ackta sig för en farlig Bok, som hette Novum Testamentum Græcum. — Angående tillståndet några år för reformationen gjör Bellarminus, som likwäl war ifrig Papiist, sådan bekännelse: *Ut ii restantur, qui etiam cum vivebant, nulla prope erat in judiciis ecclesiasticis severitas, nulla in moribus disciplina, nulla in S. literis eruditio, nulla in rebus divinis reverentia, nulla propemodum religio.*

15) Andre hade förr till någon del angripit Påfswiska Låran. Men thet war en Luther förbehållit, at i hela sin widd, i rätt ordning företaga sådant storwårck och nedriswa thenna wan- skapeliga bygnad. Han började reformationen år 1517 i Wit- tenberg, thet han war Lärare wid Academien, såsom bekant är. Så Leo X såg the första Theser, som blifwit anslagne, hade han thenna utlåtelse: *Fra Martino ha un bellissimo ingegno; ma core- ste sono invidie Fratresche.* Med ståndactighet öfswunnos alla faror och oråkneliga fienders hot. Bland them, som emot ho- nom hwåfde pennan, war äfwen R. Henric VIII i Engeland. Han sammanstref et arbete: *de Septem Sacramentis*, som sticka- des till Påfswen. Originalet förwaras ännu wid Vaticanen. Leo X ansåg thetta med all faderlig hñnest, tillsyrkte at thet skulle tryckas, gaf Konungen namn af Defensor fidei och till- sade alla them syndernas förlåtelse, som läste thenna bok. Ko- nungens anmärkingar beswarades ganska starkt af Luther. När then förre hade skrifwit: *Henricus Dei Gratia, Rex Anglie & Hibernie*; stref then senare: *Lutherus Dei Gratia, Pro- fessor Wirtebergensis.*

Ken håg at tjena GUD blir Hans regerings grund.
 Här slutas thet fördrag, som aldrig fasthet saknar.
 Hans milda omsorg gör at Swea-Samsfund waknar
 Wid Evangeliskt Ljus i en wälsignad stand.

I sälla lugnets krets ofkonstladt Himlen dyckas.
 Och alt Papistiskt twång förwisladt uttog gör.
 Thet ser sig ofta om och ryter utan för.
 Till slut blir truget stumt; men sweket wanligt yckas.
 En wäldeld blifwer släckt: man tycks ej fruckta mer.
 Dock lefwer gnistan än, som i sin aska täckes
 I wäntan på then wind, af hwilcken hon upwäckes
 Och lyftes åter fram thet ny antändning sker.

Nu Swenska Kronan re'n till JOHANS hjässa hunnit.
 Hans styresel granskad blef i thesto större möhn,
 Så hoppet fordrat alt utaf en GUSTAFS SON.
 Hwad Fadren hade wräkt hos Thenne tycke wunnit.
 Et Påswiskt anfall blir af Rungen understödt.
 Han tror at alt är godt, då smekret lömskt sig bugar.
 Han i widskjeplig nit en Måke bok 16) påtrugar,
 Som feras lyckta stördt och all oreda födt.

c 2

Kung

16) Thes allment bekanta *Liturgien*. Hon kallades och Rödboken
 dels emedan många aftryck woro med Röda bokstäfwer, dels och
 theraf at the, som sändes till Kyrckjorna, woro måst i rödt
 band. Thes utkom år 1576 och antogs wid 1577 års Riksdag.
 Drif-hjulen i thetta wärc woro Drottningens Hof-Predikant,
 Herbestus, Konungens Secretaire, Fechten och en Jesuit ifrån
 Norrige, som allment kallades Kloster-Lasse och war et samman-
 drag af alt hwad som intet dugde. Hårtill kom Påswens be-
 ställsamma Sändebud, Anton Possevinus. Alt underhjelptes wida-
 re af Archi Biskoparne Laurent. Petri Gorhus och Andreas Lau-
 rentii jemte en del af Prästerskapet. Åtskillige, som satte sig här-
 emot, kastades i swårt fångelse, och misse sina Embeten. Som-
 lige foro bort. Et ohyggeeligt bres, til hwilcket Kloster-Lasse,
 med tilhjelp af någre lika så odygge, som han sjelf, ansågs

Rung JOHAN dör. Hans Son till spiran war utkärad,
 Som från sin barndom låg i Romerskt gilder snård.
 Nu talar Ligan högt, helt wäldsam i sin sård.
 Nu hotar alt hward före gjort samwets frihet särad.
 I dämning ljuset står emellan dimmans släckt,
 Så Posseviner tryggt sit arga kynne öfwa.
 För lunden fredlyst war ses Kloster-Lassar stöfwa.
 Och Edömmens Bundsförvandt till anfall hålles wäckt.

Men Sanning, Himlens Barn, et skynsamt tog anskäller.
 I hennes enfald bor all Majestätlig pragt.
 Kring henne stråla dygd, rätt frihet, widsträckt magt.
 Hon har en wördnads rätt, som owilkorligt gjäller.
 Af henne glädje tänds, som hörer ofskuld till.
 Hon med sin gjälla röst upreser the förtreykta.
 Wid hennes ljusa syn strax nattens foglar flykta.
 Och smickrets Fjäril dör, när han bäst suga will.

Hon

vara författare, utspreddes staldt i hin ondes namn till Swenska Evangeliska Prästerkapet — En gammal gräskrift af Laurentius Laurentii år 1603 öfwer Pastoren i Bölinge, David Nicolai Ratt, tryckt i Conc. Rådet Lagerbrings Disp. år 1758 de Concil. Upl. omtalar: huru ganska hårdt thenne David Nicolai blifwit af K. Johan bemödt, för thet han warit emot Liturgien. Och man wille nödigt säga, at Konungen i Skrifwelsen af den 12 Februar. 1588, kallat them Satanister, som stråfwat emot Liturgien och hållit henne för Papistisk. — Raimundius omtalar, at K. Johan war Gregorii XIII Legat följachtig till Wadstena-Kloster, at han ledde thenne Påfvelige Legat på wänstra sidan, kallandes sig Ejus filium subjectissimum, och at Legaten lät sjunga Te Deum för thet at Runnorne icke woro förförde af Evangelii predikan, samt frågade, huru theta funnat ske? Hårtill swarade Abbedissen, at hon stoppat ull i öronen och befalt Runnorna gjöra thet samma, hwarmed the så tillsyft them, at the ej hört, när Evangeliska lärnan förkunnades. Hist. Liturg. p. 113.

Hon lyftes i sin gång med Cherubimiska wingar.
 I hennes ena hand Förtjenstens Lager är.
 Hon i then andra högt en utwald sregel bär,
 Som aldrig hade släck och aldrig synen tvingar.
 Sorgfällig tar hon wäg bort till en Hertigs Hof.
 Ther fanns then enda bild, i hwilcken GUSTAF kjändes.
 Hon vanmäld går in. Ther tal till CAROL wändes,
 Som acktar henne dyr och helgar hennes lof.

"Prins, ropar hon, stig fram! Ther Folck å nyo lider,
 "Som hela hjertat hast af Din så stora Far,
 "Som Han på flera sätt ur tråddom räddat har.
 "Hans bortgång gråtes än, och nu förgrusligt swider.
 "Du är för Folcket född. Du äger GUSTAFS blod.
 "Går långa thenna warm i CAROLS ädra rinner,
 "Skall Sweræe andas hopp. Du spåren tydligt finner,
 "Ther Hjelten äran mött i wishet och i mod.

"Om JOHAN varit swag och låt sig öfvertala,
 "Dills Han mot allmänt wäl högstikjånbart afsteg tog;
 "We then, som war så arg, som så sin Kung bedrog!
 "Papisten rasar fritt. Allt sättet på thet hala.
 "Allt lutar. Inan fort ses Rikets wälfärd säld.
 "Men en rättfärdig sak kan GUD ej öfvergifwa.
 "Gå, res baneret up! Du skall Hans redskap blifwa.
 "Mins, Du är GUSTAFS Son! förtrofa thetta wäld!

CARL följer thenna röst. Och GUD sjelf Honom wäpnar.
 Ther Swenska Manna-mod uplifwas af sit skygd.
 Och tar sin segerlön till trolöshetens blygd.
 Nu minskas wäldets gny. Papisten ser och häpnar.
 Ther anslag blir en snö wid wäder-hwirflens fart.
 Then gör all utsiget skum och sig i högar samlar,
 Ut stigen gjömmes bort och wandringsmannen samlar.
 En wår-dag tindrar fram: och fältet blifwer bart.

I Upland är en Stad wid Fyris-ån belägen.
 Theß namn är wida kjändt. Om hon i fornda dar
 Wid snöda offren tjent, som blinda skaran bar;
 Så gaf hon sedan glans åt sjelfwa wisdoms wägen.
 I thennas Lager-parck thet lugnet ursprung tog,
 Som allmänt skulle sig utöfwer Kyrckan sprida,
 Ther Enighet och Tro fädt årans fransar wrida,
 Them Efterwärlden såg och glad sin harpa slog.

Hit wille Hertig CARL, et möte strax bestämma.
 Allt nooa grankadt blef. Allt råtta stadgan fick.
 Och GUDA-LÄRAN kom uti sin förra stic.
 Här gjordes dyret förbund, at alla intrång hämma.
 Man smakar fructen än af et så sält beslut (17).
 CARL, Rikets Wärn, far fort at Hjeltars wärf upfylla.
 En SIGISMUND, som sökt at Swerges sak förbrylla,
 Omfider helt försagd från Kronan wandrar ut.

Et

17) Thetta Upsala Möte, bestående af alla Riksstånd, börjades
 den 25 Februarii 1593 och slöts den 20 Martii. Präses war
 Theol. Professoren wid Upsala Academie, Nils Bothniensis. Ho-
 nom adjungerades 12 Biskopar med någre, som waldes af öf-
 riga Prästerskapet. Då Liturgien undersöktes och blef förkastad,
 förefom en Präst ifrån Norrland, hwilcken fädt en betydlig
 lägenhet, en rå och okunnig menniska, som dock begripit, at
 gjöra sig Liturgien nyttig, och warit theraf en ifrig förfäctar-
 re. Men då thet nu hållde, war han icke med längre. Präses
 frågade: Swad säger du om Liturgien? Han swarade: Jag ges-
 wan. Åter blef frågan: Säg mig, hwad menar du om Litur-
 gien? Then andre swarade på lika sätt: Jag geswan. Swem
 gifwer du då henne, sade Präses? Han swarade: Jag getwan
 fanin. Härwid inföll Präses: Skall du så gifwa bort din Mat-
 mor, som så ganska wäl har dig födt och uppehållit? Thenne
 måtte låta sig ätnöja med et ringare gjald; och hwad han oför-
 tjent innehaff, blef uprättelse för en annan, som för Måse-
 boken skull warit i betryck. Widare kan ses af Raimundii Hist.
 Liturg. och Lagerbrings disp. 1758 de Concil. Upsal.

Si så har Himlen styrt. Alt skall Thes lof uphöja!
 I thenna fasta skjöld är Sweas räddning gjord!
 Så frögde sig en hwar i Herrans rena ord!
 Thet wisar oss vårt fel; men skall vår nöd afböja.
 Wid thetta skenet kan uplysning fås om rätt;
 Men äfwen lika dyrt om skyldighet påminnes.
 Ty uti thesa två en jämnwigt alltid finnes.
 Och begge fordras ut på lika noga sätt 18).

Men

18) En lärd Ridderzman säger thesöre med fullkomligaste skjäl:
 — — *Sans contredit, l'evangile est le meilleur des codes.* Re-
 ponsé à la lettre, qu'un Cit. Sued. vient d'adresser à Monsieur
 Linguet &c. à Lund 1783. Huru god har då then ewiga För-
 synen varit, som i thet wälgjörande ordet gifwit en wis re-
 gel för sin dyrckan! Then som actar på menniskjo-lynnet och
 besinnar, hwad ofullkomlighet som ärföljer menniskjo wärck, be-
 höfwer ej länge gifva, huru then Religion skulle bli, som men-
 niskjor tilltrrodde sig på egen hand skapa. Hwad säkerhet hade
 et borgeligt samhälle, om man i stället för beskrefne stadgar,
 skulle låta sig ända med thet en hwar wille förebära angående
 the begrep, han efter omständigheterna behagade hysa om skyl-
 digheter, efter naturens lagar? Hwad tröst och hwad wärckan
 på allment wäl skulle wäntas af en Religion, som berodde på
 menniskjors blotta behag? Moralen ensam utom all wägwis-
 ning af uppenbarelsens ljus blef här wiseligen et swagt och
 opåliteligt redskap. Ther HERRENS sat skall stå tillbaka för
 menniskjors myck, thet är olyckan icke långt borta, och menni-
 skjor sönderflita till slut hwarandra såsom wargar. Then har
 wäl således rätt, som säger. Dygd och Religion äro skyldige
 Christendomen oändeligen mycken tack. Han instjärper ej alle-
 nast then naturliga Religion. Han påstår äfwen hjertats förbät-
 tring, och at man skall vara dygdig för GUDS skull. Han lär-
 rer the wigtigaste pligter, them ingen Philosophie förut lärde,
 Frastigaste skjäl, them man förgjäfwes söker annorstädes. Så
 yrtrar sig en Gellert, som såg långt med et philosophiskt öga,
 och hade warmaste hjerta för Guds dyra ord. Moral. För-
 läs. p. 75.

Men strödde moln gå up. GUD mildt vårt ljus bewara!
 Din Åra ofta glöms. Och många hålla för,
 At Men'skjans hela wäg på intet sätt Dig rör.
 The Dit Försonings-ord för idel dicit förklara:
 All Bön för lösligt gråt, och Tron för lättjans bud.
 The wildas antahl öks, som med Din frucktan skämta.
 Dock Tu wäl utwäg wet. Tu kan them återhämta.
 The äro arma frä?, och Tu en Nådig GUD.

Tu wårda Samling! Tu, som täcktes tålsamt höra!
 Om talet wida war inunder Annets högd;
 Så gaf thet dock en winck åt Högrids-dagens frögd.
 Här sägs i enkla drag hwad andre prydligt gjöra.
 I wördnad lämnar jag åt ädelmodet alt.
 Thet är ju städse wahnt at saken mildt uttyda.
 Thet komme ock ihåg, at Folket borde lyda,
 Och endast wisar sig i thet, som blef befallt!

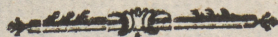
På thenna glada dag, I Herrar Embets-Bröder!
 Jag nögd tillfälle får, offentligt tacka Er;
 Hwars flit och trägenhet mig troget bistånd gjer.
 Wårt arbet är nog tungt och ofta trötthet föder.
 Men främja mångens wäl har dock en nöjsam stund.
 En Schola — hwad är thet — Thet går man i thet låga,
 Om thet just är så lågt, användas sin åhåga,
 At gifwa Men'sko-wett och suille redig grund.

Du muntra Flock, som blef åt Läro-stället lämnad!
 Glöm aldrig tacka Gud för huset, som Du såg!
 Du hördt: hur många förr i uselt möbeker låg.
 En framtid wisar ut, hwad lycka tig är ämnad.
 War aehksam, sök Ebens hjelp, som öfwer lyckan vär!
 Du kjenner ännu ej en värld, et farors näste.
 Om Dygd och Kundskap får i unga-hjertat fäste;
 Har Du titt wisat stöd, ehwart ock wägen går.

Du Godhet utan mått! Dig Jord och Himel prisa!
 Wä siana Du war Kung! Hans glada bistånd war!
 War Encke Drottning nöd! Styret Ehen, som styrsten har!
 Hans bästa Råd, Hans Borg Du Dig i alt bewisa!
 Bestydda Ehes Gemål, och Henne sällhet gif!
 War Andra Hertig stäret! Prinsehan Du ledsaga!
 Låt Eheras glädje mått och Rikets wäl tilltaga!
 Och alla oros moln ifrån war synkrets drif!

War Höfding leswe sälle! War Biskop wälgång röne!
 Bland Stadens Styres-Män bestydda hwar och en!
 Hjelp alla Embets-wärf! Hjelp hwarje Närings-gren!
 Låt Handlen blomstra täckt! Och framgång Handtwäret löne!
 Och Du wärt Läro-hus i öm omwårdnad tag!
 Wänd bort ifrån war Stad all wäda och olycka!
 Hjelp Ehem, som fattigdom, som sorg och plågor trycka!
 Håll Zions Fackla tänd till världens sista dag!

Inches 1 2 3 4 5 6 7 8

Centimetres

TIFFEN Color Control Patches

© The Tiffen Company, 2007

Blue

Cyan

Green

Yellow

Red

Magenta

White

3/Color

Black

